

למגורים קרובים להורים יש המון מעלות
נפלאות. למגורים רחוקים מהם יש
מעלות אחרות. מה עדיף? מתי מומלץ
להישאר קרוב, ולמי נכון ללכת רחוק?
ומה עושים כשבני הזוג חלוקים בדעתם
אם להתרחק או לא? | החלטתם לעבור?
שיהיה בשעה טובה. איך נכון לשתף
את ההורים בהחלטה? איך תצליחו
לשמור על קשר קרוב וחם למרות
המרחק? לאילו ויתורים עליכם להיות
מוכנים? | לגור רחוק, להרגיש קרוב
רחל שפירא

רחוקים

קרובים

תה קרה בערב ראש השנה האחרון, כשמיכל שריידר המתגוררת בירוחם קיבלה שיחת טלפון בהולה משכנתה. "אנחנו בנסיעה אל ההורים שגרים בצפון", סיפרה השכנה, "החג ייכנס בעוד פחות משעה, הכבישים עמוסים ואין סיכוי שנצליח להגיע בזמן".

השכנה, שאמנם אינה בת משפחה של מיכל, אך הקשר ביניהן לא פחות קרוב משל אחיות, הסבירה שבעלה נסע עם חלק מהילדים ביום האתמול בתחבורה ציבורית, ואילו היא נמצאת בדרך עם הילדים האחרים. הם אחרי ארבע וחצי שעות של נסיעה ברכב, ועדיין רק באזור זיכרון יעקב...

"היא פנתה אלי מכיוון שידעה שהוריי גרים בזיכרון יעקב, ורצתה לשאול אם הם מכירים משפחה שתוכל לארח אותם בחג", מסבירה מיכל. "הוריי בדיוק התארחו אצלנו, והם השיבו מיד ששכנתי וילדיה יכולים להתאכסן בדירתם. בינתיים הם יצרו קשר עם השכנים וביקשו מהם לדאוג לאורחים לאוכל למשך ימי החג ולבעל תוקע שיתקע להם בשופר".

המשך הסיפור הוא לא פחות ממרגש: "בתוך דקות

ספורות נוצר מעגל מדהים של חסד. כל השכנים שלחו לחברתי יין, נרות, עוגות וגם מאכלים לחג. שום דבר לא חסר", מספרת מיכל בהתפעמות. "אני חושבת שאחרי הסיפור הזה הבינו כל המשפחות בירוחם שלא מספיק לצאת לדרך ארבע וחצי שעות לפני שבת, אבל הן גם הבינו דבר נוסף - למגורים במקום רחוק יש לפעמים כוח כל כך גדול, כי אנחנו באמת דואגים כאן אחד לשני, מרגישים כמו אחים. אני יודעת שגם אם אני לא יכולתי לעזור, בוודאי הייתה מישהי אחרת מהקהילה שהייתה מצליחה למצוא פתרון. זה משהו מאוד ייחודי, לדעתי הוא כמעט לא קיים אצל זוגות שגרים קרוב להורים ולמשפחה".

עצמאות במרחקים

מיכל שריידר מתגוררת עם בעלה ושבעת ילדיהם בירוחם ב-14 השנים האחרונות. קודם לכן, כשנה וחצי

אחרי החתונה, הם התגוררו סמוך להורים עד שהיא סיימה את לימודיה. "ההורים שלי גרים בזיכרון יעקב וההורים של בעלי בחשמונאים", היא מספרת, "עברנו לירוחם מכיוון שבעלי למד בישיבה באזור, והתכוונו להתגורר כאן תקופה קצרה. אבל מהרגע הראשון הרגשתי שאני מאוד אוהבת את היישוב, והיה ברור לנו שנישאר. הגענו לכאן עם תינוקת קטנה, ולמדנו לחיות במרחק של שעתיים וחצי נסיעה לכל צד".

משפחת שריידר השתקעה בירוחם. בעלה של מיכל הוא ר"מ בישיבה, ומיכל בעלת עסק שנקרא 'מחשבה ומשחק', שבו היא יוצרת משחקים עם תוכן. נוסף על כך, היא עובדת במשרה חלקית כמרפאה בעיסוק וגם מלמדת בחורות פעם בשבוע בתוכנית של קירוב למודעות יהודית. "באופן כללי אנחנו מחוברים מאוד לכל מה שקורה בירוחם, אוהבים מאוד את המקום", היא מציינת.

גם אסתי מתגוררת רחוק מההורים. היא עברה לפני כשנה לחיפה, לאחר שגרה מספר שנים אחרי נישואיה סמוך מאוד להוריה בבני ברק. "אחת מתוך המון סיבות שעזבתי את בני ברק לטובת חיפה, היא הרצון לצאת מהסניגור של אמא ולפתח חיים עצמאיים", היא מסבירה. "אמא שלי היא מסוג האימהות הטוטליות. היא בישלה לי כמעט כל יום ושמרה על הילדים, תמכה ובחרה בשבילי את המטפלת לילדה ואת הרופא לתינוק. היא באמת אמא מושלמת ואוהבת מאוד, היא הייתה כזו גם לפני שהתחתנתי והיינו יחד בשלום.

"אני חושבת שגיל ההתבגרות-המורדות התחיל לי דווקא כשנתיים אחרי החתונה, כאשר פתאום הרגשתי שקצת קשה לי עם העזרה הטוטלית הזאת ואני רוצה לבד. כן, אני רוצה לשאת לבד את כל כובד משקלם של החיים על הכתפיים שלי. הרגשתי שהדאגה של אמא לא נכונה לי כרגע, שהיא משאירה אותי קטנה ולא יוצלחית.

"החלטנו לעבור, כמובן אחרי שהתייעצנו ושאלנו דעת תורה וגם ביקשנו את אישורם של ההורים. לאמא זה קשה מאוד, אבל היא הבינה שזה נכון עבור כולנו, ואני פורחת כפי שלא פרחתי מעולם. שלא לדבר על להרשות לעצמי דירה גדולה יותר ומרווחת גדולה יותר ומרווחת ביחס למרחק שהיה לנו בבני ברק. בשבילי זהו יתרון ענק.

"זכינו להכיר קהילה מדהימה", מוסיפה אסתי, "מתגוררים בשכונה שלנו הרבה מאוד זוגות צעירים שרווקים גם כן מהמשפחה, וכולנו נהנים מקשר קרוב ומעזרה הדדית. יש לנו ארגון שעוזר ליולדות ומפנק בארוחות ובשמירה על הילדים. "כשהבכורה שלי נולדה עוד גרנו בבני ברק, ולא היה אף אחד בבניין שאפילו איחל מול טוב, בכלל לא הכירו את 'השכנה הצעירה מהמרתף', ופה פתאום הפכנו לחלק מהקהילה.

"התחלנו לבנות את עצמנו לאט-לאט, לעשות שבתות בבית ואפילו חלק מהחגים. למדנו גם להיות אחראים מבחינת ההתנהלות הכלכלית, כי אין באזור אמא

שאפשר לקחת ממנה שקית חלב או לאכול אצלה ארוחת צהריים, לא אבא שעושה קניות ומממן חלק מרכזי מהן, והעיקר זהו השינוי בקשר המשפחתי. עד שעברנו לצפון היינו עולים בכל ערב להורים, יושבים ומפטטים, לפעמים עד חצות. אחרי שעברנו הייתה הזדמנות סוף סוף להיות רק שנינו ביחד".

מחיר לשלם

את היתרונות הגדולים הן רואות כיום. אולם בתחילת הדרך היה הכל קשה ומאיים הרבה יותר.

"הקושי הגדול היה בעצם השינוי", מבהירה אסתי, "כי זה שינוי קיצוני ממש. עד שעברנו היינו חלק בלתי נפרד מההורים, ולדוגמה - במשך שנה התינוק שלי היה אצל אימי כל בוקר, כי לא מצאתי לו מעון או משפחתון. כשהייתי בתקופות של לפני לידה אמא ניקתה ובישלה אצלי כל יום, ובמשך חודשים שלמים התגוררנו אצלה. גם אחיזתי הצעירות היו מגיעות אלינו לעיתים קרובות, ואבא שלי היה אחראי על הקניות שלנו. הוא היה עורך קניות למשפחה ו'על הדרך' קונה גם לנו. "כשעברנו לחיפה היינו צריכים להתרגל לעולם הפוך לגמרי - פתאום אין אף אחד חוץ ממני ומבעלי שיכול לטפל בילדים. בתחילה גם לא הכרנו באזור אף אחד, כך שלא יכולתי אפילו לבקש עזרה משכנות. באופן כללי, לי היה קשה יותר מאשר לבעלי, כי הוא התחיל כולל מסודר, היו לו שלוש תפילות ביום והוא הכיר אנשים. אני מצאתי את עצמי ללא עבודה, במשך רוב שעות היום בבית עם הילדים, כשאני לא מכירה אף אחד".

גם אצל משפחת שריידר תקופת המעבר לא הייתה קלה. "היה לנו קשה מאוד", משתפת מיכל, "אני קשורה מאוד להורים שלי, אוהבת אותם ומשוחחת איתם כל יום בטלפון. לפני המעבר חשבנו בתמימותנו ש'הכל יהיה בסדר'. היינו זוג צעיר חזרם, פחות הבנו את ההשלכות. גם ההורים היו בטוחים שמדובר בהרפתקה של צעירים לתקופה קצרה, הם לא חשבו שבאמת נמשיך להתגורר כאן.

"אני זוכרת את עצמי בתחילת הדרך, בתקופה שבה ממש לא הרגשתי טוב. אמא יכלה לומר מילים חמות דרך הטלפון, אך לא יכלה לבוא פיזית לבשל לי או לעזור בטיפול בילדה, כך שלמדתי לדאוג לעצמי בעצמי. זה חישל והכין אותי לחיים. אני חושבת שהמגורים כאן הובילו לכך שגם בעלי וגם אני מרוכזים במאה אחוז עשייה בבית, כל אחד תורם את חלקו באופן מלא. לשנינו מובן מאליו שכך צריך להיות, הבית הפך להיות היצירה המשותפת של שנינו. רק של שנינו".

לזוגות שבטוחים שהקושי הוא רק התחלתי, מציינת מיכל: "צר לי לאכזב, אבל הקושי נשאר כל הזמן. אצלנו הדבר הקשה ביותר הוא שאי אפשר 'לקפוץ' ואין מושג כזה של 'ביקור לרגע'. כל ביקור הוא ארוך, ואי אפשר להזמין את סבתא למסיבת סידור או סתם כך לצאת איתה לבוקר חויייתי, כי הגסיעה נמשכת שעתיים וחצי לכל צד, ואף פעם לא עושים את ההלוך והחזור ביום אחד.

"כשסבא וסבתא מגיעים, שזהו מאורע נדיר מאוד, הם בדרך כלל מצמידים את הביקור לשבת, וכשחגגנו בת מצווה לדוגמה הם הגיעו כדי להיות אצלנו כמה ימים, אפילו שהאירוע היה רק ערב אחד. ככה זה, אין ברירה.

"גם לילדים חסרה הקרבה למשפחה. אמנם הם התרגלו לנסיעות הארוכות, יש לנו משחקים קבועים בנסיעה וכל אחד בוחר שיר שהוא אוהב, אבל קשה להם מאוד עם זה שכל קרובי המשפחה רחוקים. החלום שלהם הוא שיהיו בני משפחה שיעברו לידנו".

אגב, מיכל מציינת כי לפני כמה שנים הם טסו לשליחות בחו"ל למשך שלוש שנים. "התגוררנו בארה"ב, בדטרויט, ופתאום הבנו לראשונה מה זה באמת להיות רחוקים. זה לא רק המרחק, כמו ההרגשה שאין לך שום אפשרות להגיע להורים באופן מיידי לשום צורך שהוא. אפילו לדבר בטלפון אי אפשר בכל זמן שרוצים, בגלל ההפרש הגדול של השעות. אחרי שלוש שנים, כשחזרנו לארץ, כמובן לביתנו בירוחם,

חלון הדמיוניות

כאשר מדברים על מעבר דירה והתרחקות מהורים, טוען הרב אריה אטינגר, מרצה ומטפל זוגי וקבוצתי, שאין דעה נחרצת לחיוב או לשלילה.

"ברור שיש מקרים שבהם קל יותר לאישה מבחינה טכנית כשהיא גרה על יד ההורים", הוא אומר, "אך במקרים אחרים זה יכול דווקא להגביל אותה. אולי כי יש בינה לבין האם עניינים רגישים ומבחינה מסוימת יהיה טוב שתגור רחוק. בוא לא נשכח שבכל הסיפור הזה יש גם את הבעל, שלפעמים מעוניין מאוד להתנתק מההורים, ולעיתים דווקא הפוך.

"בכל מקרה", מדגיש הרב אטינגר, "כשמגיעים לסיטואציה כזו, צריכים להבין שזהו חלון הזדמנויות כדי לבדוק מה קורה בעולם הרגשי שלנו, לנסות לפתח ולעבד קצת יותר את הרגשות שלנו. אם אישה מרגישה שמבחינה שכלית היא יודעת שנכון לה ולמשפחתה לעבור רחוק, אבל מבחינה רגשית קשה לה אפילו לחשוב על

האפשרות הזו, כדאי שתנסה לחשוב ממה זה מגיע. האם ייתכן שהיא זקוקה להגנות של אימה ולתחושה שהיא ממושיכה להיות תחת הסינר שלה? אולי משהו באמון שלה בעצמה וביכולותיה אינו מספיק מפותח, ולכן היא צריכה את אמא שתהיה תמיד בשבילה - תעזור, תכריע ותהיה זמינה? ייתכן שזה מגיע דווקא מחוסר אמון בין בני הזוג, הם לא באמת מעריכים זה את זה ומתקשים להאמין שיוכלו להסתדר במערכת שבה הם יהיו לבד, בלי שום בן משפחה או אדם קרוב בסביבה.

"אלו הן שאלות שכל זוג צריך לשאול את עצמו בכנות. אין תשובה אחידה. במצבים כאלו

חשוב לבחון את השורש של הדברים, ולא להתמודד איתם רק ברובד השטחי".

גם על חילוקי הדעות בין הבעל לאישה אומר הרב אטינגר שהם הגיוניים לכאורה. "אנחנו מדברים על מצב רגשי מאוד בחיים, שבו מערכות ההגנות שיצרו בני הזוג מתנגשות זו עם זו, כי ייתכן מאוד שהאישה לדוגמה חוששת מהמעבר מסיבה דתית, חברתית, תרבותית או כלכלית, ואילו הבעל בדיוק להפך - חושש ממגורים על יד ההורים, ובטוח שהמגורים המרוחקים הם שייתנו לו את החירות הנפשית. לכל אחד יש הפחד שלו, ולכן גם כאן הרעיון הוא לבדוק ולנסות להבין מהיכן מגיעים החששות של כל אחד מבני הזוג. אחרי שמבינים את מה שמסתתר מאחורי החששות, אפשר לדעת טוב יותר להתמודד איתם".

להחלטה הסופית אומר הרב אטינגר שאין טעם להתייחס במסגרת זו. "יהיו זוגות שהצעד הנכון ביותר שיעשו יהיה שיתנתקו מההורים, ויהיו כאלו שבדיוק להפך. בכל מקרה אין לנו שליטה על מה שיקרה בסוף, רק הקב"ה מנהל את העולם. מקום המגורים שלנו אינו בידינו, אבל מה שכן בידינו זה להבין איך להתמודד עם המציאות ולעשות את העבודה הפנימית הנדרשת, אם זו התמודדות עם פחדים או עם חששות, עם תחושות חוסר אמון, או כל דבר אחר".

הרגשנו פתאום קרובים כל כך - הנה, אנחנו יכולים לעלות לרכב ולנסוע להורים בכל זמן שרוצים, אפשר גם לדבר איתם בכל שעה משעות היממה. כמה טוב לנו".

קרה שהפסדתם אירוע משפחתי בשל המרחק?
אסתי: "יומיים אחרי שעברנו לחיפה התחתנה בת דודה אהובה בירושלים. היה לי ברור שאני מגיעה לחתונה, רק שלא הכרתי את לוחות הזמנים של האוטובוסים, ובתוך כל הבלגן של המעבר והילדים שהסתגלו למקום החדש, נזכרתי לבדוק זאת בשעה מאוחרת מדי. "בסופו של דבר עליתי לרכבת, החלפתי לרכבת נוספת ולאחר מכן לאוטובוס. הגעתי לחתונה ב-10:00 בלילה ויצאתי ב-10:30 כדי להספיק את האוטובוס האחרון... מבחינתי זה נקרא להפסיד את האירוע, בכלל לא הרגשתי שהייתי שם".

מיכל: "אנחנו עושים השתדלות ממש גדולה כדי להגיע

הואם בזמן ששוקלים מעבר דירה, כל מה שצריכים להביא בחשבון זה תמיכה כלכלית ופיזית של ההורים, והעיקר שלא יתערבו ולא יקלקלו? ומה עם הנחת שמועג להם לקבל? (רבהו)

לכל אירוע ושמוחה, אפילו אירועים קטנים כמו יום הולדת לסבתא. אנחנו לא אוהבים להרגיש מנודים בגלל המרחק, בפרט שהמשפחה באמת אוהבה וחשובה לנו. אבל עדיין, זה לא כמו שמגיעים מקרוב. אחותי למשל חגגה בר מצווה לבנה, ומאוד רציתי לבוא ערב קודם כדי לעזור, מה שלא התאפשר לי".

מצד ההורים

פרדי ברוד היא אמא לתשעה ילדים - בת בכורה ואחריה שמונה בנים, וסבתא ללא מעט נכדים בלי עין הרע. היא מתגוררת בכפר חב"ד, אך אף אחד מילדיה אינו מתגורר בשכנותה. "הבת שלי שליחה ביהוד והם מאוד פעילים בעיר, יש לי בן שמתגורר בחדרה, בן נוסף שמתגורר במקסיקו, בן אחר גר בלוד, עוד בן שליח בקריית ארבע, בן בראשון לציון ואחרי בן שהיה עד לא מזמן בשליחות בגואטמלה וכעת בוחן אפשרות לשליחות אחרת בחו"ל. אה, ויש גם בן בבית שמש.

למעשה לא הכרתי כמעט אף פעם את המושג 'לגור על יד אמא', כי כל ילדי יצאו לשליחות כמעט מייד אחרי החתונה".

הילדים התייעצו איתך לפני שבחרו את מקום המגורים? היית מעורבת בהחלטות?

"כן, הם התייעצו, אבל היה ברור לכולנו שאלו שקובעים הם אך ורק בני הזוג. בעלי מעורב מאוד בחיי שליחי חב"ד והוא גם יועץ לבתי חב"ד בארץ ובעולם, כך שהיה מובן מאליה שהילדים יתייעצו איתו, אבל נתנו להם לקבל את ההחלטה הסופית לבדם, בלי שהתערבנו".

פרדי מדגישה כי היא יודעת שיש כאלו שבחורים לגור רחוק מההורים כי ידם אינה משגת לקנות דירה, ויש גם שמתרחקים כי הם פחות מסתדרים עם ההורים. "אבל אצלנו זה סיפור אחר - אנחנו מחנכים תמיד את הילדים שלנו לתרום מעצמם לעם ישראל, אז איך אני יכולה להתלונן על כך?"

"כשהבן האחרון עזב את הכפר ועבר לגור בבית שמש, ברגע הראשון נבהלתי: 'מה זה, אף אחד לא יגור לידי? ומה יקרה כשאזדקן?' התגובה של הבן הייתה: 'אבל אמא, את חייבת אותנו לכך'. והוא צודק במאה אחוז. אלו גם הדברים שמחזקים אותי בכל פעם כשיש שבתות ריקות, וזה קורה לעיתים קרובות, כי רוב ילדי אחראים או מחויבים לבתי כנסת במקום מגוריהם, הם לא יכולים סתם כך לנסוע לשבת.

"בזמנים כאלו אני מדמינת לעצמי איך הכל היה נראה אחרת אילו כולם היו גרים בכפר, ואז מזכירה לעצמי שזו הדרך שלנו לתרום לעם ישראל".

כן, יש ויתורים. "הפעם האחרונה שבה ביקרתי במקסיקו, אצל הבן שלי, הייתה לפני כארבע שנים", משתפת פרדי. "זה היה לאחר שנולד לנו נכד ונסענו לברית. אחרי הספיקה להיוולד גם תינוקת מתוקה, אך אנחנו מכירים אותה רק דרך התמונות. הגענו גולים מאוד, הלואי שיכולנו להיפגש יותר".

יחד עם זאת, במשפחת ברוד מצליחים לפעמים למצוא דרך להפגיש בין כל בני המשפחה. "בשנה שעברה", מספרת פרדי, "הקורונה דווקא הטיבה איתנו, כי הילדים שלנו שתמיד עורכים סדרים ציבוריים, לא יכלו לעשות זאת כהרגלם, ואנחנו זכינו סוף-סוף לארח אותם. הזמנו את כולם אלינו לכפר, מלבד אלו שמתגוררים במקסיקו ובגואטמלה. שכרנו את אולם התלמוד תורה והכנו אוכל בכמויות עצומות. האתגר היה גדול במיוחד, כי בפסח אנחנו לא קונים שום דבר מוכן, היינו צריכים להכין הכל במו ידינו. אבל היה אושר אמיתי. זו הייתה הפעם הראשונה שבה התחלתי להבין את התענוג שיש כשהילדים שלך גרים סביבך".

אבל לא כל ההורים מצליחים להסתכל על מציאות כזו בשוויון נפש. יש כאלו שרואים בהתרחקות של הילדים פגיעה במשפחתיות.

"כשמדברים על הנושא של התרחקות מההורים כדי שהזוג יוכל לבנות את עצמו, זה מכעיס ומקומם אותי בכל פעם מחדש", אומרת בכנות רבקה, אמא לשבעה ילדים, שמתוכם רק שתי הבנות הצעירות מתגוררות לידה. "אני אוהבת לעזור ולתת לילדים שלי מכל הלב, אבל האם באמת בשביל זה נועדו ההורים? האם בזמן ששוקלים מעבר דירה, כל מה שצריכים להביא בחשבון זה תמיכה כלכלית ופיזית של ההורים, והעיקר שלא יתערבו ולא יקלקלו? ומה עם הנחת שמועג להם לקבל?"
את באמת מרגישה קשר חם יותר עם הילדים שגרים קרוב לעומת הרחוקים?

"בוודאי. יש מושג שנקרא 'רחוק מן העין רחוק מן הלב', וברור שאם הבת הצעירה שלי מביאה אלי את התינוק פעמיים בשבוע לביקור, ועוד פעם אחת אני עולה אליהם הביתה כי היא מבקשת שאשגיח עליו כשהיא יוצאת לחנות, אני הרבה יותר קשורה אליו

מאשר לנכדים שגרים במרחק של שעה וחצי נסיעה, ואני פוגשת אותם רק פעם בכמה חודשים. "ואף יותר מזה, יש לי אחיינית נשואה שמתגוררת ממשי קרוב אלי, מרחק של שני בניינים. בפועל יוצא שאני פוגשת אותה יותר מאשר את כל ילדי ונכדיי. לפעמים אנחנו צוחקות שאנחנו כמו אמא ובת, והילדים שלה קשורים אלי מאוד-מאוד. זה לא בגלל שאני מעדיפה אותה, אלא זו המציאות. כשהנכד או הילד קרוב אלייך ואת יכולה להרגיש אותו, את ממילא מחוברת אליו יותר".

לדבריה של רבקה, האתגר הגדול מבחינתה הוא דווקא בשבתות. "בדרך כלל יש אצלנו שבתות גדולות, כי כמעט תמיד יש לפחות משפחה אחת שבאה להתארח, והמעבר החד בין שבוע שקט שבו אין כמעט ילד שדורך בבית לבין שבת שבה יכולים להיות לפעמים עשרים ילדים, רובם קטנטנים, הוא מאתגר. הבית לא בנוי לכך. אנחנו גם לא נהיים צעירים מיום ליום, וככל שחולף הזמן קשה לנו לארח את כולם ביחד. עם זאת, עד שהילדים כבר רוצים לבוא, אני לא מוכנה לסרב.

"בכל פעם מחדש אני חשה החמצה כשעוברת שבת שלמה עד שהתינוקות הקטנים מתרגלים אלי ולא מפחדים, ובדיוק אז, כשהקרח מפשיר, הם חוזרים הביתה".

רבקה גם מספרת כי ילדיה הנשואים מזמינים אותה ואת בעלה לא פעם אליהם לשבתות. "חברות טובות אומרות לי: 'לך הכי כף, את יכולה לנסוע לשבתות ברחבי הארץ, בכל פעם לילד אחר, ממש כמו צימר'. אבל זה לא ככה. אני טיפוס שאוהב לארח, וכשמגיעה השבת אני מעדיפה שהנחת תגיע אלי, רוצה להיות בבית שלי ולא להתנייד ברחבי הארץ".

ממשיכים לאהוב

מהו באמת המצב האידיאלי? האם מלכתחילה עלינו לשאוף שהזוגות הנשואים יתגוררו בסמוך להורים?

"מלכתחילה, אם מערכת היחסים בין ההורים לילדים טובה, הגבולות בין ההורים לזוג הצעיר נשמרים ואין קושי כלכלי או משהו ששולח את הילדים לגור רחוק, אני רואה בעיקר יתרונות במגורים באזור ההורים", אומרת הניה שוורץ, מטפלת ב-CBT, יועצת זוגית ומנחת הורים, "זה תורם לשני הצדדים ובוודאי מחזק מאוד את המשפחתיות. העניין הוא שלעיתים קרובות יש סיבות שגורמות למעבר, ואז זה כבר משנה את התמונה".

במצבים כאלו, מדגישה הניה, מן הראוי שבני הזוג יתייעצו עם ההורים, או לפחות שישתפו אותם ולא יגיעו באופן פתאומי כדי לבשר על ההחלטה. "זה חשוב קודם כל מבחינת בני הזוג, כדי שיהיה מישור נוסף ובעל ניסיון רב יותר שישמע ויכול ליעץ. אני מכירה כמה וכמה זוגות שקנו דירות והסתכסכו ונשארו בסופו של דבר בלי כלום, ושלא נשכח שבדרך כלל מדובר בכסף שההורים השקיעו. נוסף על כך, יש כאן ההערכה כלפי ההורים והענקת הכבוד המגיע להם. כשמחליטים החלטה כל כך הרת גורל בלי להתייעץ או לפחות לשתף את ההורים בהתלבטויות, זה כמו להגיד להורים: 'אנחנו לא סומכים עליכם מספיק' או 'לא אכפת לנו מה אתם חושבים'. בשום אופן אי אפשר להודיע על כזה דבר בפתאומיות, כרעם ביום בהיר".

ואיך הורים אמורים להגיב על כזו בשורה?

"הורים חכמים אמורים להבין שבסופו של דבר הזוג הצעיר בונה לעצמו את החיים שלו כמו שהוא מוצא לנכון. הוא ישות נפרדת מהם, וכך גם אמור להתנהל. נכון שלפעמים יש מצבים ממש לא קלים, למשל שהורים חלמו שבתם היחידה או בנם הקטן יגורו לידם ואפילו קנו דירה ברחוב הסמוך, ופתאום היא או הוא עוזבים ונוסעים למרחקים. זו בוודאי מכה, אבל אפשר שטעמה יהיה מלוח ואפשר שהוא יהיה מתוק. הכל תלוי בהורים ובבני הזוג.

"אני יכולה לספר באופן אישי על עצמי - הוריי מתגוררים בירושלים, ואף אחד מהילדים לא נשאר לגור לידם. כולם, בשל אילוצים כלכליים, אחרי כמה שנים של מגורים קרובים, שמחים ואוהבים ליד ההורים, עברו לגור רחוק. תמיד היה כאב של פרדה, אך תמיד זה נעשה בברכת ההורים ובסיועם".

באופן אישי ממליצה הניה לבני הזוג שעוברים, להשאיר להורים מתנה כמו אלבום תמונות יפה או מכתב שמחמם את הלב, שבו הם מודים להם ומביעים תודה והערכה.

ומה אחרי שעוברים? איך מצליחים לגור רחוק ולהישאר קרובים בלב?

פרדי ברוד בטוחה שזה אפשרי. "אנחנו סבא וסבתא שנוסעים לעיתים קרובות לנכדים, ולפעמים מביאים אותם אלינו. יש גם קשר חזק של שיחות טלפוניות. מנגד, אין אצל ילדינו התלות שקיימת לפעמים בסבא וסבתא, כי ברור שאי אפשר לבנות עלינו לגבי לקיחת הילד מהגן או לארוחת צהריים וכדומה".

"מהיום שעברנו החלטנו שלא יהיה מצב שבו אני לא פוגשת את ההורים לפחות פעם בשבוע", מספרת אסתי שעברה מבני ברק לחיפה, "ועם כל הקושי והעומס אני מקפידה על כך. לפעמים אנחנו באים להתארח בשבת ולפעמים אני נוסעת לבד או עם התינוקות רק כדי לבקר, בלי שום סיבה נוספת. בחגים אנחנו בדרך כלל נוסעים להורים למושב כל ימות חול המועד. אני חושבת שזה לא הוגן להיעלם ולקטוע הכל, וגם לא רוצה שייווצר מצב כזה." "בזכות הקורונה למדנו להיות יצירתיים", משתפת מיכל שריידר מירוחם. "היו פעמים שקבענו להיפגש באמצע הדרך - סבא וסבתא נסעו שעה ורבע, ואנחנו שעה ורבע, ומצאנו מקום נחמד לעשות פיקניק ומפגש משפחתי. אנו באמת צריכים להמשיך לתחזק את זה".

ואילו הניה טוענת שאין שום ספק שכאשר גרים קרוב ומערכת היחסים קרובה וטובה, הקשר יהיה חזק יותר ממצבים שבהם גרים רחוק. "אין כמו סבתא שרואה מקרוב את הגדילה והצמיחה של נכדיה, פוגשת אותם אחת לכמה ימים, עוזרת בשעת הצורך ושומעת מה למדו ומה התחדש אצלם", היא אומרת. "עם זאת, ברור שאפשר לשמור על קשר מצוין גם כאשר גרים רחוק, וכאן זה כבר תלוי ברמת השיתוף, בשיחות הטלפוניות, בהתעניינות ולגמרי גם בביקורים.

"אפשר בהחלט לפתח מערכת יחסים קרובה וחמה מאוד, גם אם יש מרחק של שלוש שעות נסיעה ונפגשים מעט מאוד. לפעמים הקשר יהיה אפילו חזק יותר משל משפחות שמתגוררות קרוב, אך לא משתפות או לא נפגשות. מידת הקשר תלויה במה שכל אחד יוצק לתוכו: התעניינות כנה, שיתוף, אכפתיות, סיפורים על הילדים... כי נכון שהמרחק מכביד, אך הוא אינו רלוונטי לחום ולאהבה". ולסיום, אי אפשר שלא לשאול - נראה לכם שתחזרו ביום מן הימים לגור על יד ההורים?

מיכל: "מתגלגלות לנו מחשבות על כך פעם בכמה שנים. גם ההורים עדיין לא איבדו תקווה, ובכל פעם שהם רואים הצעות עבודה רלוונטיות באזורם, הם ממחרים לשלוח לנו. אולי בעתיד עוד נעבור לידם. אנחנו לא מקובעים ויודעים שדברים תמיד יכולים להשתנות, לכן אף פעם לא אומרים 'לא'. בינתיים טוב לנו כאן, אנחנו מאושרים, ולמרות המרחק ברוך השם מסתדרים". אסתי: "אנחנו עדיין בתחילת הדרך, לא יודעים שום דבר. בחתימת החוזה על הדירה הציע לנו בעל הבית לחתום לחמש שנים ולקבל מחיר טוב יותר. לא עשינו זאת, אנחנו מעדיפים לשקול זאת בכל שנה מחדש".

פרדי דווקא אינה חולמת שילדיה יעברו להתגורר לידה. "זה בכל מקרה לא תלוי בי", היא מבהירה, "זה גם המקום להעביר מסר לאימהות אחרות - נסו לשחרר. אני חושבת שהתפקיד שלנו כהורים, לאורך כל הדרך, הוא פשוט להיות בשביל הילדים שלנו. בואו נאמין שההשגחה הפרטית תוביל אותם לאן שהם צריכים, והקב"ה ידאג להם לטוב ביותר עבורם. ולא, לא תמיד זה יהיה מה שנראה טוב בעינינו. תפקידנו כאימהות הוא פשוט לתמוך ולתת מה שאפשר, כל עוד יש לכך כוחות ובריאות". ●

"אני רואה בעיקר יתרונות במגורים באזור ההורים. זה תורם לשני הצדדים ובוודאי מחזק מאוד את המשפחתיות. העניין הוא שלעיתים קרובות יש סיבות שגורמות למעבר, ואז זה כבר משנה את התמונה" (הניה שוורץ, יועצת זוגית ומטפלת)